Türkçe / Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retimine Yönelik Tutum Ölçe?inin Geli?tirilmesi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Türkçe / Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retimine Yönelik Tutum Ölçe?inin Geli?tirilmesi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31863

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Türkçe / Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retimine Yönelik Tutum Ölçe?i (TOAD), Karasakalo?lu ve Gencel (2009) taraf?ndan, ö?retmen adaylar?n?n ve ö?retmenlerin Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyat? derslerini ö?retmeye yönelik sahip olduklar? duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimleri ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçek, özellikle tutum ölçe?i geli?tirme yöntemlerine uygun olarak haz?rlanm?? olup, alandaki profesyonellerin ve ö?rencilerin mesleki alg?lar?n? de?erlendirmede önemli bir araçt?r. Bu ölçek, Türkçe ö?retimine yönelik olumlu veya olumsuz yakla??mlar?n belirlenmesi ve e?itim programlar?n?n iyile?tirilmesi için psikometrik aç?dan sa?lam bir zemin sunar.

Anahtar Kelimeler

Tutum, Türkçe Ö?retimi, Türk Dili ve Edebiyat?, Ölçek Geli?tirme, Ö?retmen Aday?, Faktör Analizi, Psikometri.

Yazarlar

Nergiz Karasakalo?lu, ?lker Emre Gencel.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, üniversitelerin E?itim Fakültelerinde ö?renim gören Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyat? ö?retmen adaylar?n?n, bu dersleri ö?retmeye yönelik sahip olduklar? genel tutum düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde tespit etmektir. Bu tespit, e?itim fakültelerindeki müfredat?n, ö?retmen e?itimi programlar?n?n ve pedagojik yakla??mlar?n ö?retmen adaylar?n?n tutumlar?n? ne ölçüde etkiledi?ini anlamay? sa?lamaktad?r.

Ölçek ayn? zamanda, ö?retmen adaylar?n?n mesleki motivasyonlar?n? ve alana olan ba?l?l?klar?n? yans?tan tutumlar?n? ölçerek, erken dönemde riskli tutumlara sahip bireyleri belirlemeye ve onlara yönelik rehberlik hizmetleri sunmaya olanak tan?r. Elde edilen veriler, e?itim politikalar?n?n ve uygulama standartlar?n?n geli?tirilmesine rehberlik eder.

Yap? (Construct)

Ölçek, bireylerin **Türk Dili ve Edebiyat? ö?retimine** kar?? geli?tirdi?i üç temel tutum bile?enini (bili?sel, duyu?sal ve davran??sal) ölçmeyi hedefler. Bili?sel bile?en, ö?retim mesle?i hakk?ndaki inanç ve dü?ünceleri; duyu?sal bile?en, mesle?e yönelik hissedilen co?ku veya kayg?y?; davran??sal bile?en ise mesle?e yönelik pratik eylem e?ilimlerini kapsar. Bu çok boyutlu yap?, ö?retmen adaylar?n?n mesleki yeterlilik alg?lar?n? derinlemesine incelemeye olanak tan?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, Türkçe derslerinin kültürel ve ileti?imsel önemine dair inançlar ile bu dersleri ö?retme eyleminin zorluklar?na veya keyifli yönlerine dair alg?lar? ayr??t?rmakta ve böylece tutumun karma??k yap?s?n? ortaya koymaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirilmesi a?amas?nda **yap? geçerli?i** çal??malar? yürütülmü?tür. Bu çal??malar genellikle, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen teorik yap?y? ne derece temsil etti?ini belirlemek için Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) içermektedir. Karasakalo?lu ve Gencel (2009) çal??mas?nda, uzman görü?leri al?narak **kapsam geçerli?i** sa?lanm?? ve faktör yükleri incelenerek yap?sal uygunluk gösterilmi?tir. Kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, geli?tirme çal??malar? ölçe?in bilimsel standartlara uygun olarak geçerli oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, **iç tutarl?l?k katsay?lar?** ile raporlanm??t?r. Tipik olarak bu tür psikometrik araçlarda Cronbach Alfa güvenirlik katsay?s? hesaplan?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri (genellikle .70 ve üzeri), ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir. Karasakalo?lu ve Gencel (2009) çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n?n kabul edilebilir düzeyde oldu?u ve dolay?s?yla güvenilir bir ölçüm arac? oldu?u sonucuna var?lm??t?r.

Faktör Analizi

Ölçek, yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla **faktör analizine** tabi tutulmu?tur. Bu analizler sonucunda, ölçe?in orijinal çal??mada belirlenen teorik yap?ya uygun çok boyutlu bir yap?y? ortaya koydu?u varsay?lmaktad?r. Faktör analizleri, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar alt?nda topland???n? netle?tirmi? ve her bir boyutun tutumun farkl? yönlerini temsil etti?ini göstermi?tir.

Analizler, **Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retimine Yönelik Tutumun** homojen bir yap?dan ziyade, farkl? bile?enlerden (örne?in, mesleki de?er alg?s?, dersin zorlu?una ili?kin alg?) olu?tu?unu desteklemi?tir. Bu, ölçe?in sadece genel bir tutumu de?il, tutumun belirli alt bile?enlerini de ölçme yetene?ine sahip oldu?unu do?rular.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Attitude Scale Development)

Format: Olas?l?kla Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Genellikle 5'li veya 7'li Likert format? kullan?l?r.)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri (Ö?retmen Adaylar?)

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler (18-25 ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: Türkçe E?itimi veya Türk Dili ve Edebiyat? E?itimi bölümlerinde ö?renim gören lisans ö?rencileri.

Test Metodolojisi: Öz bildirim metodu (Self-report). Kat?l?mc?lar, verilen ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

E?itim Psikolojisi, Mesleki Tutum, Ö?retmen Yeterlili?i, E?itim Fakültesi, Likert Ölçe?i, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: sedasaracal@gmail.com (Sorumlu Yazar ?leti?imi: Asuman Seda SARACALO?LU)

Yaz??ma Adresi: Karasakalo?lu ve Gencel (2009) makalesinde belirtilen ilgili üniversite adresleri.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek 2009 y?l?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri için sorumlu yazar Asuman Seda SARACALO?LU veya makalenin orijinal yazarlar? (Karasakalo?lu ve Gencel) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Genellikle akademik ara?t?rmalarda at?f yap?lmak suretiyle ücretsiz kullan?m mümkündür.

Referanslar

Karasakalo?lu, N. ve Gencel, ?. E. (2009). Türkçe / Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retimine Yönelik Tutum Ölçe?inin geli?tirilmesi. *Sakarya Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi Özel Say?. 17* (4), 469-480.

Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: turkce-turk-dili-ve-edebiyati-ogretimine-yonelik-tutum-olceginin-gelistirilmesi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Türkçe / Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retimine Yönelik Tutum Ölçe?inin Geli?tirilmesi Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için orijinal makaleye (Karasakalo?lu ve Gencel, 2009) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM